

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

HBO-MASTER

APPLIED MUSEUM AND HERITAGE STUDIES

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

BEKNOPT ADVIESRAPPORT

Augustus 2020

1 Kwaliteitstoets

De toets nieuwe opleiding (TNO) is een kwaliteitstoets waarbij een *plan* voor een opleiding beoordeeld wordt. Een panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool waar de opleiding wordt aangeboden. Een discussie tussen *peers* (collega's, vakgenoten) naar aanleiding van een dossier dat de opleiding heeft samengesteld, vormt de basis van de gesprekken en de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. De inhoud van de opleiding, de "studeerbaarheid" (studielastspreiding, roostering etc.) en de toetsing komen expliciet aan bod.

Als gevolg van de beperkende omstandigheden door COVID-19 geldt voor deze kwaliteitstoets van de hbo-masteropleiding Applied Museum and Heritage Studies een tijdelijke en versnelde NVAO-procedure.

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) neemt een accreditatiebesluit op basis van het paneladvies. Dit besluit kan positief, positief onder voorwaarden of negatief zijn. Als het besluit positief of positief onder voorwaarden is, mag de nieuwe opleiding starten. De instelling heeft daarmee het recht om een wettelijk erkend diploma af te geven aan studenten die de opleiding voltooien.

Dit beknopte adviesrapport bevat de belangrijkste uitkomsten van de toetsing door het panel. Een uitgebreid adviesrapport met de bevindingen en overwegingen van het panel is ook beschikbaar. De NVAO baseert zich bij het accreditatiebesluit op het uitgebreide rapport. Beide rapporten worden door de NVAO op de website gepubliceerd¹. Doorgaans publiceert ook de opleiding de rapporten op de website van de onderwijsinstelling², vaak op een gemakkelijk vindbare plaats voor zowel aankomende als reeds ingeschreven studenten.

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke, versnelde) TNO-procedure is te vinden op de website van de NVAO³.

2 Panel en zittingsdag

Samenstelling panel

- Dhr. prof. dr. B. (Bart) Verschaffel (voorzitter), filosoof en publicist op het gebied van kunst- en architectuurtheorie, esthetica en cultuurfilosofie
- Dhr. dr. A.A. (Arnold) Witte (lid), hoofddocent cultuurbeleid aan de Universiteit van Amsterdam
- Mw. drs. Y. (Yvonne) van Genugten (lid), directeur van het Indisch Herinneringscentrum
- Dhr. F. (Floor) van der Wal (student-lid), student aan de Design Academy Eindhoven en lid van de kwaliteitscommissie en klachtencommissie

Ondersteuning panel

- Mw. drs. L. (Laura) Oosterveld, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator
- Mw. drs. B.E. (Barbara) Roemers, secretaris

Zittingsdag

De visitatie vond op 17 juli 2020 plaats op afstand door middel van een online videoverbinding.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

² <https://www.ahk.nl>

³ <https://www.nvao.net/nl/nieuws/6/tijdelijke-versnelde-online-beoordeling-nieuwe-opleiding>

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief over de kwaliteit van de voorgenomen masteropleiding *Applied Museum and Heritage Studies* (als opvolger van de hbo-master *Museology*) van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. De masteropleiding *Applied Museum and Heritage Studies* heeft tot doel om (toekomstige) museum- en erfgoedprofessionals op te leiden tot verbindende mediators, facilitators of aanjagers van veranderingen binnen de sector. Deze nieuwe, bekostigde, Engelstalige voltijd- (1 jaar, 60 EC) en deeltijdopleiding (2 jaar, 60 EC) *Applied Museum and Heritage Studies* van de Reinwardt Academie zal de huidige, niet-bekostigde, Engelstalige voltijdopleiding *Museology* (90 EC) vervangen.

De masteropleiding *Applied Museum and Heritage Studies* is actueel en toekomstgericht. Afgestudeerden kunnen zowel nationaal als internationaal aan de slag als erfgoedprofessional. Als erfgoedprofessional zijn ze in staat projectmatig te werken waarbij ze verbinden, faciliteren en interveniëren. Met de inrichting van het programma is een adequate focus aangebracht in relatie tot actuele thema's en behoeften van het werkveld (ethiek, duurzaamheid, inclusiviteit en digitale technologie). De opleiding richt zich naast het werkveld van musea ook steeds meer op het werkveld waar andere erfgoedorganisaties deel van uitmaken. Daarnaast richt de opleiding zich in toenemende mate op praktisch handelen en reflectie daarop. Het panel is positief over deze reeds ingezette ontwikkelingen. Voorts adviseert het panel om de komende jaren de relatie met het werkveld te formaliseren.

Het panel concludeert dat de opleiding zo is opgezet dat studenten leren projectmatig te werken en individueel onderzoek te doen. De maatschappelijk relevante thema's ethiek, duurzaamheid, inclusiviteit en digitale techniek zijn sturend in het onderwijs. Het programma is logisch opgebouwd, docenten beschikken over de juiste kwalificaties, de keuze voor Engels als voertaal is goed onderbouwd en de opleiding heeft maatregelen getroffen om het nieuwe programma toegankelijker, coherenter en studeerbaarder te maken. Het niveau en de achtergrond van de instromende studenten uit binnen- en buitenland zijn medebepalend voor het succes van het onderwijs en het niveau van de uitstroom. De opleiding is zich hier goed van bewust en hanteert een zorgvuldig uitgewerkte selectieprocedure. Het panel adviseert om relevante werkervaring expliciet te laten prevaleren en de instroomeisen in de communicatie in de volle breedte te benadrukken (website, studiegids, *intake* etc.).

De opleiding beschikt over een valide, betrouwbaar en transparant toetsstelsel en over een goed werkende kwaliteitsborgingscyclus (*plan-do-check-act*) hierbinnen. De opleiding zet zich aantoonbaar voortdurend in voor verbetering van onderwijs- en toetskwaliteit. De goed functionerende examencommissie speelt daarbij een belangrijke rol. Gezien het grote belang van *peer feedback* en intervisie tussen de studenten en het uiteindelijke effect daarvan op het niveau van de uitstroom, meent het panel dat de examencommissie er belang bij heeft goed zicht te hebben en houden op de specifieke instroomeisen.

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. De opleiding is breder toegankelijk geworden. In de eerste plaats door de bekostiging (de master *Museology* was geen bekostigde opleiding). Daardoor kunnen Nederlandse en Europese studenten met een smallere beurs zich nu ook inschrijven. Ook het aanbieden van een deeltijdvariant naast de voltijdvariant draagt bij aan de toegankelijkheid, omdat de deeltijdvariant beter combineerbaar is met een baan. Daarmee sluit de deeltijdvariant goed aan op de behoeften van de (doorgaans Nederlandse) studenten die werk en studie willen combineren, terwijl de voltijdvariant goed blijft aansluiten op de behoeften van (doorgaans internationale) studenten die hun werkgevers om studieverlof vragen. Voorts draagt ook de aanpassing van de studieomvang (het programma telt 60 EC in plaats van de vroegere 90 en is daarmee nu in de voltijdvariant binnen 12 maanden af te ronden) bij aan de toegankelijkheid van de voltijdvariant, omdat bij werkgevers 1 jaar studieverlof vaak maximaal is.

2. De opleiding stuurt op instromende studenten met relevante werkervaring. In combinatie met de hoge instroom vanuit het buitenland (> 50%) leidt dit tot een sterk gemêleerde, hooggekwalificeerde studentenpopulatie met een breed geschakeerd netwerk. Deze instroom biedt een vruchtbare basis voor waardevolle *peer feedback*, ze ondersteunt het didactisch model en het praktijkgerichte profiel van de opleiding en heeft daarmee ook een positieve invloed op de kennis en vaardigheden die afgestudeerden van deze opleiding meebrengen als zij aan het werk gaan. Met deze unieke instroom onderscheidt de opleiding zich van verwante masteropleidingen die veelal direct na een bacheloropleiding gevolgd kunnen worden.
3. De nieuwe opleidingsnaam reflecteert een beweging die al in gang is gezet en doet recht aan de inhoud en het doel van de (ver)nieuw(de) opleiding die goed aansluit op actuele ontwikkelingen in en behoeften van het erfgoedwerkveld. De nieuwe naam is transparant voor (aankomende) studenten. De arbeidsmarkt waar de opleiding zich op richt, is verbreed van musea naar erfgoedorganisaties en de theoretisch-academische oriëntatie is verschoven naar een meer praktische, toepassingsgerichte oriëntatie passend bij het plegen van interventies binnen relevante, urgente projecten. In dat kader zijn ook de traditionele scriptie en stage vervangen door een praktisch interventie-onderzoek.
4. Het nieuwe programma vertoont een betere samenhang, is transparanter en is beter studeerbaar dan het oude. De stage in het oude programma zorgde vaak voor vertraging en de roostering van de grote groepsopdracht kwam ongelukkig uit voor buitenlandse studenten die rond de jaarwisseling niet in Nederland verbleven. In het nieuwe programma zijn deze *bottlenecks* opgelost. Daarnaast is de voorbereiding op het onderzoek beter verankerd in het programma, zijn de verwachtingen omtrent de *input* en *output* van de afstudeerprojecten duidelijker voor studenten en is er aan het eind van de onderzoeksperiode een gezamenlijke presentatie van de studenten. Het programma is zorgvuldig en doelmatig teruggebracht van 90 EC naar 60 EC, er zijn daarbij geen waardevolle studieonderdelen verloren gegaan. Er is gewonnen aan focus zonder in te boeten aan kwaliteit.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. De werkervaring, het niveau, de achtergrond en het netwerk van instromende studenten is van grote invloed op het niveau van de uitstroom. Naast een goede kennis van het Engels, hanteert de opleiding als instroomcriterium dat de student moet beschikken over ofwel een bachelordiploma ofwel minimaal 5 jaar relevante werkervaring ("*minimum admission requirements, i.e. bachelor's degree from a university or a university of applied sciences, or at least 5 years' demonstrable experience in the museum or heritage field at bachelor level*"). Het panel meent dat vooral op basis van werkervaring goed gestuurd kan worden op professionele diversiteit ten behoeve van de hyperdiverse *classroom* die de opleiding voor ogen heeft. De studenten zullen daarmee maximaal profiteren van *peer feedback*, hetgeen in het uitstroomniveau tot uitdrukking zal komen. Het panel meent dat hier de kracht van de opleiding ligt en adviseert het belang van de relevante werkervaring nadrukkelijk en in de volle breedte te communiceren (website, studiegids, *intake* etc.) en terughoudend te zijn in het toelaten van studenten op basis van een bachelordiploma zonder relevante werkervaring. Het panel heeft overigens kunnen vaststellen dat in de praktijk nagenoeg alle studenten over ruime, relevante werkervaring beschikten bij aanvang van de opleiding *Museology* en dat de voorlopige aanmeldingen voor AMHS een vergelijkbaar beeld laten zien. Het advies van het panel heeft daarmee betrekking op formalisering van in de praktijk reeds bestaand toelatingsbeleid.
2. De Reinwardt Academie heeft in de loop der jaren een solide netwerk opgebouwd en heeft een stevig gewortelde positie, nationaal en internationaal. Regelmatige afstemming met partners en werkveldvertegenwoordigers heeft geleid tot accurate actualisatie van het profiel en het programma. Het panel meent dat formalisering van de samenwerking met het werkveld de aansluiting van de opleiding op de arbeidsmarkt kan consolideren. Bovendien heeft de transitie van traditionele stage en scriptie naar interventie-onderzoek belangrijke implicaties voor de organisaties waar de afstuderende studenten hun onderzoek doen. Goede en structurele communicatie over de samenwerking tussen de

opleiding en de erfgoedorganisaties en de begeleiding van studenten bij hun afstudeeronderzoek, is essentieel voor alle betrokkenen.

6 Vervolgtraject

De NVAO neemt een accreditatiebesluit over de nieuwe opleiding op basis van het uitgebreide adviesrapport van het panel. Dit besluit heeft een geldigheidsduur van zes jaar. Na accreditatie valt de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure voor bestaande opleidingen. De NVAO publiceert het besluit samen met het uitgebreide adviesrapport en de voorliggende beknopte versie op de website van de NVAO⁴.

Het interne systeem van kwaliteitszorg van de universiteit of hogeschool voorziet in passende vervolgcacties in relatie tot de aanbevelingen uit het adviesrapport en in lijn met de visie op goed onderwijs van de instelling zelf. Onderwijsvisitaties van opleidingen (conform de hierboven genoemde “reguliere procedure bestaande opleidingen”) en diverse tussentijdse interne evaluaties (*peer reviews*, *midterm reviews*, enquêtes onder alumni, studenten, docenten etc.) leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteitsborgingscyclus. Bij de volgende visitatie zal de opleiding inzichtelijk maken op welke wijze er opvolging is gegeven aan de aanbevelingen van het TNO-panel. Het panel dat de bestaande opleiding toetst, zal de verbeteracties van de opleiding beoordelen en hierover rapporteren in het adviesrapport.

⁴ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

7 Summary

The outcome of the initial accreditation of the master programme Applied Museum and Heritage Studies, offered by the Amsterdam University of the Arts is **positive**. The Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders (NVAO) organised a 'peer review' and convened a panel of experts "visiting" the institution online on July 17th, 2020.

The master programme of Applied Museum and Heritage Studies is topical and future-oriented. Alumni are prepared for jobs in the Netherlands and in other parts of the world. They will be working as heritage professionals in museums and other heritage organisations, on projects in which they will be focusing on connecting stakeholders. Ethics, sustainability, inclusiveness and digital technology are guiding concepts directly derived from the needs in the field. Furthermore, the programme focuses on practical skills and reflection on the development of these skills. The panel supports this practical work field-oriented approach. The panel also supports the broadening of the scope of the programme from merely museums to museums and the heritage field at large. According to the panel the relation with the broadened field should be formalised.

The panel concludes that the programme is designed to stimulate development of project skills and to carry out an individual research project. The programme is well-structured and topical themes in the field (ethics, sustainability, inclusiveness and digital technology) are recurring themes in the programme. Lecturers are qualified, both regarding didactical skills and regarding knowledge of and insight in the work field. The panel supports the decision to offer the full programme in English because of the international field the alumni will be working in (also when employed in the Netherlands) and because of the different backgrounds of the students. According to the panel students with these different backgrounds and their varied working experience form the key success factor. The panel identifies this as a unique selling point and at the same time advises to stress the importance of students' working experience in the external communication (website, study guide, information days etc.)

According to the panel the assessment system is valid and reliable, and it is transparent to lecturers and students. The "plan-do-check-act cycle" to monitor the quality of the assessments works well. The Examination Board as guardian of this monitoring system takes its task seriously. According to the panel, the Examination Board should develop a clearer picture of the admission criteria, for instance regarding professional experience, since these criteria affect the end level of the alumni.

Further information on the NVAO and the quality assurance system in the Netherlands can be found on the website www.nvao.net.

For more information on the *Amsterdam University of the Arts* see www.ahk.nl.

Dit beknopte adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO in het kader van de Toets Nieuwe Opleiding (beperkte kader) van de hbo-masteropleiding Applied Museum and Heritage Studies, verzorgd door de Reinwardt Academie (Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten).

Aanvraagnummer: 009174

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

HBO-MASTER

APPLIED MUSEUM AND HERITAGE
STUDIES

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

ADVIESRAPPORT
Augustus 2020

Inhoud

1	Procedure TNO	3
2	Nieuwe opleiding	4
2.1	Algemene gegevens	4
2.2	Profiel	4
2.3	Panel en zittingsdag	4
3	Oordeel.....	5
4	Sterke punten	6
5	Aanbevelingen	7
6	Beoordeling	8
6.1	Standaard 1: Beoogde leerresultaten	8
6.2	Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	9
6.3	Standaard 3: Toetsing.....	10
6.4	Graad en CROHO-onderdeel	12

1 Procedure TNO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Per standaard geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel op basis van deze oordelen een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Voor deze toetsing geldt een tijdelijke en versnelde NVAO-procedure in verband met de beperkingen die COVID-19 met zich meebrengt. Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke) TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	: Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (Reinwardt Academie)
Opleiding	: Hbo-master Applied Museum and Heritage Studies
Variant(en)	: Voltijd en deeltijd
Graad	: MA in Applied Museum and Heritage Studies (bevestigd door panel)
Afstudeerrichtingen	: N.v.t.
Locatie(s)	: Amsterdam
Studieomvang	: 60 EC ²
CROHO ³ -onderdeel	: Taal en cultuur (bevestigd door panel)

2.2 Profiel

De masteropleiding *Applied Museum and Heritage Studies* heeft tot doel om (toekomstige) museum- en erfgoedprofessionals op te leiden tot verbindende mediators, facilitators of aanjagers van veranderingen binnen de sector. Vanuit zulke rollen zullen zij musea en andere erfgoedorganisaties begeleiden bij het realiseren van hun hedendaagse maatschappelijke doelstellingen. De opleiding speelt daarmee tevens een belangrijke rol in het beschermen van cultureel erfgoed. Kernwaarden van de opleiding zijn ethiek (in relatie tot theorie en praktijk), inclusiviteit, duurzaamheid en (digitale) technologie.

Deze nieuwe, bekostigde, Engelstalige voltijd- (1 jaar, 60 EC) en deeltijdopleiding (2 jaar, 60 EC) *Applied Museum and Heritage Studies* zal de huidige, niet-bekostigde, Engelstalige voltijdopleiding *Museology* (90 EC) vervangen.

De opleiding maakt deel uit van het onderwijsaanbod van de Reinwardt Academie, een van de zes academies van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. De Reinwardt Academie beschikt over een lectoraat cultureel erfgoed en biedt ook een bacheloropleiding Cultureel erfgoed aan.

2.3 Panel en zittingsdag

Samenstelling panel

- Dhr. prof. dr. B. (Bart) Verschaffel (voorzitter), filosoof en publicist op het gebied van kunst- en architectuurtheorie, esthetica en cultuurfilosofie
- Dhr. dr. A.A. (Arnold) Witte (lid), hoofddocent cultuurbeleid aan de Universiteit van Amsterdam
- Mw. drs. Y. (Yvonne) van Genugten (lid), directeur van het Indisch Herinneringscentrum
- Dhr. F. (Floor) van der Wal (student-lid), student aan de Design Academy Eindhoven en lid van de kwaliteitscommissie en klachtencommissie

Ondersteuning panel

- Mw. drs. L. (Laura) Oosterveld, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator
- Mw. drs. B.E. (Barbara) Roemers, secretaris

Zittingsdag

De visitatie vond op 17 juli 2020 plaats op afstand door middel van een online videoverbinding.

² EC staat voor *European Credits* conform het *European Credit Transfer and Accumulation System*.

³ CROHO staat voor Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs.

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief over de kwaliteit van de voorgenomen masteropleiding *Applied Museum and Heritage Studies* (als opvolger van de hbo-master *Museology*) van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. De opleiding voldoet aan alle drie de standaarden van het NVAO-kader voor de beperkte toetsing.

De masteropleiding *Applied Museum and Heritage Studies* is actueel en toekomstgericht. Afgestudeerden kunnen zowel nationaal als internationaal aan de slag als erfgoedprofessional. Als erfgoedprofessional zijn ze in staat projectmatig te werken waarbij ze verbinden, faciliteren en interveniëren.

Met de inrichting van het programma is een adequate focus aangebracht in relatie tot actuele thema's en behoeften van het werkveld (ethiek, duurzaamheid, inclusiviteit en digitale technologie). De opleiding richt zich naast het werkveld van musea ook steeds meer op het werkveld waar andere erfgoedorganisaties deel van uitmaken. Daarnaast richt de opleiding zich in toenemende mate op praktisch handelen en reflectie daarop. Het panel is positief over deze reeds ingezette ontwikkelingen. Voorts adviseert het panel om de komende jaren de relatie met het werkveld te formaliseren.

Het panel concludeert dat de opleiding zo is opgezet dat studenten leren projectmatig te werken en individueel onderzoek te doen. De maatschappelijk relevante thema's ethiek, duurzaamheid, inclusiviteit en digitale techniek zijn sturend in het onderwijs. Het programma is logisch opgebouwd, docenten beschikken over de juiste kwalificaties, de keuze voor Engels als voertaal is goed onderbouwd en de opleiding heeft maatregelen getroffen om het nieuwe programma toegankelijker, coherenter en studeerbaarder te maken. Het niveau en de achtergrond van de instromende studenten uit binnen- en buitenland zijn medebepalend voor het succes van het onderwijs en het niveau van de uitstroom. De opleiding is zich hier goed van bewust en hanteert een zorgvuldig uitgewerkte selectieprocedure. Het panel adviseert om relevante werkervaring expliciet te laten prevaleren en de instroomeisen in de communicatie in de volle breedte te benadrukken (website, studiegids, *intake* etc.).

De opleiding beschikt over een valide, betrouwbaar en transparant toetssysteem en over een goed werkende kwaliteitsborgingscyclus (*plan-do-check-act*) hierbinnen. De opleiding zet zich aantoonbaar voortdurend in voor verbetering van onderwijs- en toetskwaliteit. De goed functionerende examencommissie speelt daarbij een belangrijke rol. Gezien het grote belang van *peer feedback* en intervisie tussen de studenten en het uiteindelijke effect daarvan op het niveau van de uitstroom, meent het panel dat de examencommissie er belang bij heeft goed zicht te hebben en houden op de specifieke instroomeisen.

Standaard	Oordeel
1 Beoogde leerresultaten	voldoet
2 Onderwijsleeromgeving	voldoet
3 Toetsing	voldoet
Eindoordeel	positief

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. De opleiding is breder toegankelijk geworden. In de eerste plaats door de bekostiging (de master *Museology* was geen bekostigde opleiding). Daardoor kunnen Nederlandse en Europese studenten met een smallere beurs zich nu ook inschrijven. Ook het aanbieden van een deeltijdvariant naast de voltijdvariant draagt bij aan de toegankelijkheid, omdat de deeltijdvariant beter combineerbaar is met een baan. Daarmee sluit de deeltijdvariant goed aan op de behoeften van de (doorgaans Nederlandse) studenten die werk en studie willen combineren, terwijl de voltijdvariant goed blijft aansluiten op de behoeften van (doorgaans internationale) studenten die hun werkgevers om studieverlof vragen. Voorts draagt ook de aanpassing van de studieomvang (het programma telt 60 EC in plaats van de vroegere 90 en is daarmee nu in de voltijdvariant binnen 12 maanden af te ronden) bij aan de toegankelijkheid van de voltijdvariant, omdat bij werkgevers 1 jaar studieverlof vaak maximaal is.
2. De opleiding stuurt op instromende studenten met relevante werkervaring. In combinatie met de hoge instroom vanuit het buitenland (> 50%) leidt dit tot een sterk gemêleerde, hooggekwalificeerde studentenpopulatie met een breed geschakeerd netwerk. Deze instroom biedt een vruchtbare basis voor waardevolle *peer feedback*, ze ondersteunt het didactisch model en het praktijkgerichte profiel van de opleiding en heeft daarmee ook een positieve invloed op de kennis en vaardigheden die afgestudeerden van deze opleiding meebrengen als zij aan het werk gaan. Met deze unieke instroom onderscheidt de opleiding zich van verwante masteropleidingen die veelal direct na een bacheloropleiding gevolgd kunnen worden.
3. De nieuwe opleidingsnaam reflecteert een beweging die al in gang is gezet en doet recht aan de inhoud en het doel van de (ver)nieuw(d)e opleiding die goed aansluit op actuele ontwikkelingen in en behoeften van het erfgoedwerkveld. De nieuwe naam is transparant voor (aankomende) studenten. De arbeidsmarkt waar de opleiding zich op richt, is verbreed van musea naar erfgoedorganisaties en de theoretisch-academische oriëntatie is verschoven naar een meer praktische, toepassingsgerichte oriëntatie passend bij het plegen van interventies binnen relevante, urgente projecten. In dat kader zijn ook de traditionele scriptie en stage vervangen door een praktisch interventie-onderzoek.
4. Het nieuwe programma vertoont een betere samenhang, is transparanter en is beter studeerbaar dan het oude. De stage in het oude programma zorgde vaak voor vertraging en de roostering van de grote groepsopdracht kwam ongelukkig uit voor buitenlandse studenten die rond de jaarwisseling niet in Nederland verbleven. In het nieuwe programma zijn deze *bottlenecks* opgelost. Daarnaast is de voorbereiding op het onderzoek beter verankerd in het programma, zijn de verwachtingen omtrent de *input* en *output* van de afstudeerprojecten duidelijker voor studenten en is er aan het eind van de onderzoeksperiode een gezamenlijke presentatie van de studenten. Het programma is zorgvuldig en doelmatig teruggebracht van 90 EC naar 60 EC, er zijn daarbij geen waardevolle studieonderdelen verloren gegaan. Er is gewonnen aan focus zonder in te boeten aan kwaliteit.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. De werkervaring, het niveau, de achtergrond en het netwerk van instromende studenten is van grote invloed op het niveau van de uitstroom. Naast een goede kennis van het Engels, hanteert de opleiding als instroomcriterium dat de student moet beschikken over ofwel een bachelordiploma ofwel minimaal 5 jaar relevante werkervaring ("*minimum admission requirements, i.e. bachelor's degree from a university or a university of applied sciences, or at least 5 years' demonstrable experience in the museum or heritage field at bachelor level*"). Het panel meent dat vooral op basis van werkervaring goed gestuurd kan worden op professionele diversiteit ten behoeve van de hyperdiverse *classroom* die de opleiding voor ogen heeft. De studenten zullen daarmee maximaal profiteren van *peer feedback*, hetgeen in het uitstroomniveau tot uitdrukking zal komen. Het panel meent dat hier de kracht van de opleiding ligt en adviseert het belang van de relevante werkervaring nadrukkelijk en in de volle breedte te communiceren (website, studiegids, *intake* etc.) en terughoudend te zijn in het toelaten van studenten op basis van een bachelordiploma zonder relevante werkervaring. Het panel heeft overigens kunnen vaststellen dat in de praktijk nagenoeg alle studenten over ruime, relevante werkervaring beschikten bij aanvang van de opleiding *Museology* en dat de voorlopige aanmeldingen voor AMHS een vergelijkbaar beeld laten zien. Het advies van het panel heeft daarmee betrekking op formalisering van in de praktijk reeds bestaand toelatingsbeleid.
2. De Reinwardt Academie heeft in de loop der jaren een solide netwerk opgebouwd en heeft een stevig gewortelde positie, nationaal en internationaal. Regelmatige afstemming met partners en werkveldvertegenwoordigers heeft geleid tot accurate actualisatie van het profiel en het programma. Het panel meent dat formalisering van de samenwerking met het werkveld de aansluiting van de opleiding op de arbeidsmarkt kan consolideren. Bovendien heeft de transitie van traditionele stage en scriptie naar interventie-onderzoek belangrijke implicaties voor de organisaties waar de afstuderende studenten hun onderzoek doen. Goede en structurele communicatie over de samenwerking tussen de opleiding en de erfgoedorganisaties en de begeleiding van studenten bij hun afstudeeronderzoek, is essentieel voor alle betrokkenen.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

De hbo-masteropleiding *Applied Museum and Heritage Studies* beschikt over een actueel en toekomstgericht beroepsprofiel dat past bij de missie en visie van de opleiding en de Reinwardt Academie (RWA). Duurzaamheid, inclusiviteit en (digitale) technologie zijn kernwaarden. De focus van de opleiding ligt op de driehoek theorie-praktijk-ethiek, historisch besef en meerstemmig perspectief (tijd, plaats en positie leiden tot meerdere verhalen en meerdere waarheden).

Studenten worden opgeleid om, bijvoorbeeld in de rol van projectleider of adviseur, erfgoedinstellingen te ondersteunen bij het verwezenlijken van hun maatschappelijke doelen en hierbij rekening te houden met en verbindend op te treden tussen alle betrokkenen, tegen de achtergrond van actuele maatschappelijke vraagstukken. De focus ligt op handelen en interveniëren in dit speelveld van soms strijdige belangen, en minder op de klassieke rolbeschrijvingen van bijvoorbeeld een conservator of een archivaris.

De overwegingen van de opleiding aangaande de naamswijziging van *Museology* naar *Applied Museum and Heritage Studies* (AMHS) acht het panel valide. AMHS heeft een bredere scope dan de vroegere focus op musea en roept de juiste associatie met praktijk en toepassing op, waar voorheen meer sprake was van een academisch-theoretische oriëntatie. De nieuwe naam dekt de lading beter dan de oude en is daarmee voor studenten en werkgevers in binnen- en buitenland transparanter en beter herkenbaar dan de oude.

De verschillen tussen de oude en de nieuwe opleiding hebben hun beslag gevonden in de competentiesets. De nieuwe set competenties is met betrekking tot het niveau geïkt aan de hand van de Dublin descriptorren voor de master en de beschrijving van niveau 7 van het EQF/NLQF⁴ en voor wat betreft de inhoud aan InHerit⁵ en aan de voorlopige definitie van musea van ICOM⁶.

Alumni, de opleidingscommissie *Museology*, de commissie van advies van de RWA, werkgevers en aanbieders van afstudeerplaatsen hebben een rol gespeeld bij de totstandkoming van het nieuwe profiel. Niet alle stakeholders die het panel gesproken heeft, bleken even intensief betrokken te zijn geweest bij het proces. Het panel adviseert formalisering van de goede relatie met werkgevers en aanbieders van afstudeerprojecten die reeds opgebouwd is bij *Museology*, bijvoorbeeld in de vorm van een werkveldadviescommissie die op regelmatige basis bijeenkomt om de opleiding op strategisch en praktisch niveau te adviseren.

Samenvattend concludeert het panel dat de opleiding aansluit op de niveaucriteria voor een masteropleiding (Dublin descriptorren en EQF/NLQF) en op de internationale criteria voor erfgoedprofessionals (InHerit en ICOM). De opleiding heeft daarbij de juiste focus aangebracht in relatie tot actuele thema's en behoeften van het werkveld (ethiek, duurzaamheid, inclusiviteit en digitale technologie). De scopeverbreding van het werkveld waarvoor wordt opgeleid en de verschuiving van

⁴ EQF staat voor *European Qualification Framework*, NLQF staat voor *Nederlands Kwalificatie Raamwerk*.

⁵ InHerit staat voor *Interpreting heritage* (zie www.interpretingheritage.eu).

⁶ ICOM staat voor *International Council of Museums*.

een academisch-theoretische oriëntatie naar meer praktisch handelen zijn reeds ingezet. Het panel vindt dit goede ontwikkelingen en oordeelt dat de opleiding **voldoet aan de criteria van standaard 1**. Tot slot adviseert het panel om de komende jaren de relatie met het werkveld te formaliseren.

6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

De opleiding heeft een goed navolgbare vertaling gemaakt van competenties naar leerdoelen en van leerdoelen naar modules. Het programma bestaat uit 4 modules (*Researching Concepts*, *Engaged Professionalism*, *Intervention Design* en *Intervention Research*) en is duidelijk praktijkgericht: de nadruk ligt op trainen van vaardigheden om projectmatig te kunnen werken. In het onderwijs voeren ethiek, duurzaamheid, inclusiviteit en digitale technologie de boventoon. Het panel meent dat urgentie en maatschappelijke relevantie van erfgoedgerelateerde concepten daarmee goed in het onderwijs is ingebed. Het curriculum is daarbij logisch opgebouwd, passend bij de taxonomie van Bloom: studenten beginnen met reflecteren op bestaande concepten, exploreren vervolgens nieuwe uitdagingen, ontwikkelen gezamenlijk nieuwe strategieën voor interventies om tot slot ieder individueel onderzoek uit te voeren bij een erfgoedorganisatie.

Het onderwijs is kleinschalig en er worden veel verschillende werkvormen gebruikt, variërend van colleges, groepsopdrachten, individuele opdrachten en uiteenlopende projecten rond de thema's ethiek, duurzaamheid, inclusiviteit en digitale technologie. Veel aandacht gaat uit naar *peer learning* en *peer feedback*. Het panel acht deze werkvormen bijzonder waardevol gezien de brede instroom en de beoogde hyperdiverse *classroom*. De opleiding toetst iedere student individueel vooraf aan de hand van een motivatiebrief, een telefoongesprek en de behaalde IELTS⁷-score en stuurt op studenten met ruime, relevante werkervaring in binnen en/of buitenland. Daarmee is er ook onder de studentenpopulatie zelf al vanaf dag 1 een fundament aanwezig voor het exploreren van meerdere invalshoeken en voor de ontwikkeling van een meerstemmig perspectief. Het panel juicht deze sturing op de instroom toe en adviseert werkervaring te laten prevaleren en de instroomeisen in de communicatie in de volle breedte te benadrukken (website, studiegids, *intake* etc.). De opleiding onderscheidt zich hiermee van zusteropleidingen en mag met dit *unique selling point* meer op de voorgrond treden.

De opleiding heeft zich aantoonbaar ingespannen om het nieuwe programma toegankelijker te maken. Allereerst is het programma toegankelijker geworden door de bekostiging, waardoor ook Nederlandse en Europese studenten met een smallere beurs zich kunnen inschrijven. Daarnaast is door het aanbieden van een deeltijdvariant naast de voltijdvariant de opleiding beter combineerbaar met een baan en dus toegankelijker voor studenten die studie combineren met werk. Ten derde is de voltijdopleiding toegankelijker geworden doordat het programma nu binnen een jaar afgerond kan worden. Daarmee hoeven voltijdstudenten niet langer dan een jaar studieverlof te krijgen van hun werkgever.

Het nieuwe programma is coherenter, transparanter en studeerbaarder dan het oude. De stage in het oude programma zorgde vaak voor vertraging (onder andere door verkeerde verwachtingen bij de instellingen waar stage werd gelopen) en de roostering van de grote groepsopdracht conflicteerde met

⁷ IELTS staat voor *International English Language Testing System*. (De AMHS-student dient minimaal een score van 6,5 behaald te hebben.)

de persoonlijke behoeften van buitenlandse studenten die in deze periode (kerst) graag naar huis gaan. In het nieuwe programma zijn deze *bottlenecks* opgelost. Het rooster is duidelijk en overzichtelijk. Een studiejaar bestaat uit 4 periodes van 10 weken, waarbij iedere periode 8 onderwijsweken telt, gevolgd door 1 zelfstudieweek en 1 toetsweek.

Daarnaast is de voorbereiding op het onderzoek nu beter verankerd in het programma, zijn de verwachtingen omtrent *input* en *output* van de *embedded research* projecten duidelijker geformuleerd voor studenten dan het geval was bij de stage en is er aan het eind van de onderzoeksperiode een gezamenlijke presentatie, waardoor studenten elkaar tegen het eind van de studie niet uit het oog verliezen.

Het panel stelt voorts vast dat het terugbrengen van 90 EC naar 60 EC zorgvuldig is gebeurd. De opleiding is nu meer gefocust. Er is vooral ingegrepen in de laatste fase van de studie en het panel meent dat de transitie van de meer klassieke stage en theoretische scriptie naar *embedded research* en interventieonderzoek recht doet aan de ambities van de opleiding. Wel merkt het panel op dat deze wijziging goed onder de aandacht gebracht moet worden bij partners die afstudeerplekken aanbieden. Verwachtingen omtrent het nieuwe afstuderen moeten voor alle betrokkenen helder zijn en het panel meent dat ondersteuning bij *embedded research* iets anders van erfgoedorganisaties (en ook van de opleiding) vraagt dan begeleiding bij een “reguliere” stage.

De opleiding wordt aangeboden in het Engels. Het panel vindt de keuze goed onderbouwd. De opleiding leidt op voor banen in het nationale werkveld dat internationaal georiënteerd is en voor banen in het internationale werkveld. Engels is daarbij vaak de voertaal en werkgevers verwachten dat alumni het Engels goed beheersen. Daarnaast is de instroom van buitenlandse studenten essentieel voor het brede, meerstemmige perspectief dat de opleiding haar studenten mee wil meegeven.

De opleiding beschikt over een staf die goed past bij de ambities van de opleiding. De docenten zijn BKO-gekwalificeerd of zitten in de afrondende fase van hun BKO-traject. Ze zijn hoog opgeleid (meerdere docenten zijn gepromoveerd) en het team is divers van samenstelling (mannen en vrouwen uit binnen- en buitenland met zeer uiteenlopende werkervaring). Voorts beheersen alle huidige docenten het Engels op het gewenste niveau. (Voor alle stafleden van de AHK geldt bovendien dat zij desgewenst een cursus Engels kunnen volgen op kosten van de AHK.) De opleiding maakt bovendien niet alleen gebruik van “vaste docenten”, maar nodigt ook regelmatig gastdocenten uit. Het panel stelt vast dat de opleiding gericht stuurt op zo veel mogelijk diversiteit onder het onderwijzend personeel met het oog op een optimale ontwikkeling van het meerstemmig perspectief bij studenten.

Samenvattend concludeert het panel dat de opleiding een goede vertaling heeft gemaakt van het doel van de opleiding naar de onderwijsleeromgeving. Het curriculum is logisch opgebouwd, docenten beschikken over de juiste kwalificaties, de keuze voor Engels als voertaal is goed onderbouwd en de opleiding heeft maatregelen getroffen om het nieuwe programma toegankelijker, coherenter en studeerbaarder te maken. Het niveau en de achtergrond van de instromende studenten uit binnen- en buitenland zijn medebepalend voor het succes van het onderwijs en het niveau van de uitstroom. De opleiding is zich hier goed van bewust en hanteert een zorgvuldig uitgewerkte selectieprocedure. Het panel oordeelt dan ook dat de opleiding **voldoet aan de criteria van standaard 2**. Tot slot adviseert het panel om het belang van de werkervaring te laten prevaleren in de instroomeisen en dit in de communicatie in de volle breedte te benadrukken (website, studiegids, *intake* etc.).

6.3 Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

De opleiding heeft een overzichtelijke, navolgbare vertaling gemaakt van Dublin descriptoren naar competenties naar modules en naar toetsing. Het panel heeft een gedetailleerde beschrijving van de toetsing van alle vier de modules gezien. De toetsing is zeer gevarieerd (er wordt getoetst aan de hand van QAQR⁸ reports, podcasts, reflectierapporten, portfolio-opdrachten, (poster)presentaties, pitches etc.) en past bij de te realiseren leerresultaten. Speciale vermelding verdient het formatieve toetsen middels *peer review* en *peer feedback*. Deze manier van evalueren wordt veelvuldig ingezet. De opleiding en de examencommissie hebben daarbij helder specifieke doelen voor ogen: studenten leren van elkaar, dragen zelf actief bij aan het meerstemmig perspectief, ondersteunen hun eigen leerproces, worden zelfkritisch en raken bekend met de rol van beoordelaar en de manieren van communiceren die daarbij passen. Deze vorm van toetsing vormt daarmee een realistische voorbereiding op de werkpraktijk. Omdat de opleiding gericht stuurt op een specifieke instroom ten behoeve van een hyperdiverse *classroom* (zie standaard 2) is deze manier van toetsen extra waardevol.

Net als voor het onderwijsprogramma geldt ook voor het toetsprogramma dat het goede van *Museology* behouden is gebleven en dat wijzigingen doorgevoerd zijn met betrekking tot geconstateerde knelpunten. Binnen AMHS wordt meer mondeling getoetst, in de vorm van mondelinge examens, discussies over portfolio's en verdediging van rapporten. Sommige studenten kunnen beter mondeling naar voren brengen wat ze kennen en kunnen dan schriftelijk. Mondeling toetsen voorkomt dat deze groep studenten in het nadeel is, zo stelt de examencommissie. De nieuwe *rubrics* van AMHS geven de examinatoren meer ruimte om innovatie en originaliteit te belonen dan de oude *rubrics* van *Museology*. Voorts worden de *rubrics* nu vooraf met studenten besproken, opdat ze goed geïnformeerd zijn over hetgeen er van hen verwacht wordt. (In dat kader wordt nog voor alle toetsen een gedetailleerde koppeling gemaakt tussen de cijfers 1 tot en met 10 en de desbetreffende *rubric* voordat de opleiding start.) Er blijft gezocht worden naar moderne toetsvormen (waaronder podcasts) om aan te blijven sluiten op actuele ontwikkelingen in het veld. Procesevaluaties maken deel uit van groepsopdrachten om meer zicht te krijgen op het individuele aandeel van iedere student. Er zijn maatregelen getroffen om vertraging in feedback op *research proposals* terug te dringen. De traditionele stage en scriptie zijn vervangen door een *embedded research* project, hetgeen volgens de examencommissie beter past bij een hbo-master die gericht is op toepassing. De posterpresentatie die nu gekoppeld is aan de resultaten van het *embedded research* project, ondersteunt de student bij het denk- en schrijfproces in de afstudeerfase. Met al deze wijzigingen toont de opleiding aan te beschikken over een valide, betrouwbaar en transparant toetsstelsel en over een goed werkende PDCA⁹-cyclus.

De examencommissie geeft aan de komende tijd te focussen op haar eigen zichtbaarheid, onder andere omdat meerdere leden pas recent zijn aangetreden. Ook de voorzitter bekleedt haar functie pas sinds studiejaar 2019/2020. Evenwel vond het panel dat de examencommissie er goed in slaagde de gemaakte keuzes overtuigend te beargumenteren. De examencommissie functioneert daarmee in de ogen van het panel al op metaniveau als bewaker van het uitstroomniveau. Wel meent het panel dat de examencommissie er belang bij heeft zich rekenschap te geven van de aard en de kwaliteit van de instroom en zich mogelijk ook een eigenstandig oordeel te vormen over de specifieke instroomeisen, gezien het grote belang ervan voor het succes van *peer feedback* en gezien de invloed op het uitstroomniveau.

Samenvattend concludeert het panel dat de opleiding beschikt over een valide, betrouwbaar en transparant toetsstelsel en over een goed werkende PDCA-cyclus hierbinnen. De opleiding beschikt over een goed functionerende examencommissie. Het panel oordeelt dan ook dat de opleiding **voldoet aan de criteria van standaard 3**. Tot slot meent het panel dat de examencommissie er belang bij heeft

⁸ QAQR staat voor *a core Quote, a brief summary of what the student considers to be the main Argument of that week's literature, Questions/comments, and its Relation/relevance to the main theme of the programme*.

⁹ PDCA staat voor *plan-do-check-act*.

goed zicht te hebben en houden op de specifieke instroomeisen gezien het belang ervan voor het niveau van de uitstroom.

6.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de graad Master of Arts aan de opleiding toe te kennen en de opleiding te registreren onder CROHO-onderdeel Taal en cultuur.

Dit adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO
in het kader van de Toets Nieuwe Opleiding (beperkt kader)
van de hbo-masteropleiding Applied Museum and Heritage Studies,
verzorgd door de Reinwardt Academie, onderdeel van de Amsterdamse Hogeschool voor de
Kunsten.

Aanvraagnummer: 009174

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net